

ADVIES
VAN 25 JUNI 2014
OVER HET VOORONTWERP VAN DECREET
BETREFFENDE HET INTEGRAAL HANDELSVESTIGINGSBELEID

INHOUD

I. SITUERING	2
II. ALGEMENE BEOORDELING	3
III. DOELSTELLINGEN	3
IV. VISIEVORMING	4
V. TOEPASSINGSGEBIED	5
VI. AFBAKENING KERNWINKELGEBIEDEN EN WINKELARME GEBIEDEN	6
VII. KLEINHANDELSREGLEMENT	8
VIII. INTEGRATIE HANDELSVESTIGINGSMACHTIGING IN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING.....	10
IX. EENVOUDIGE HANDELSMACHTIGING	12
X. HANDELSVESTIGINGSCONVENANTEN.....	13
XI. HANDHAVING.....	13
XII. MONITORING	14
XIII. INWERKINGTREDING EN OVERGANGSREGELING.....	14

I. SITUERING

1. Op 14 februari 2014 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid. SARO ontving op 14 februari 2014 van minister-president Kris Peeters de vraag hierover advies uit te brengen.

2. Voorliggend decreet kwam tot stand op basis van een uitgebreid voortraject. Het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 benadrukte reeds de prioriteit van het detailhandelsbeleid.¹

In uitvoering van het Vlaamse Regeerakkoord keurde de Vlaamse Regering op 23 juli 2010 de startnota 'Winkelen in Vlaanderen' goed.² De nota formuleerde de eerste aanzetten voor een actief en integraal detailhandelsbeleid met aandacht voor kernversterking en ondersteuning van de detailhandel. SARO bracht op 29 september 2010 advies uit over deze startnota.³

De nota 'Winkelen in Vlaanderen 2.0' van 21 december 2012 gaf vervolgens aan dat de bepalingen met betrekking tot een ruimtelijk beleid voor detailhandel - na de regionalisering van deze bevoegdheid in het kader van de zesde staatshervorming- zou worden geïntegreerd in het grond- en pandendecreet van 27 maart 2009. SARO werd over de Winkelnota 2.0 niet om advies gevraagd.^{4 5}

3. Het voorliggend voorontwerp van decreet bestaat uit zes grote delen. Onder titel 1 'Algemene bepalingen' gaat het decreet in op het begrippenkader, de doelstellingen, de visievorming en de oprichting van het Comité voor Kleinhandel.

Titel 2 'Planning' geeft verder invulling aan de afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden en voorziet tevens in de opmaak van gemeentelijke en provinciale kleinhandelsreglementen. Titel 3 behandelt de procedure voor de eenvoudige handelsvestigingsmachtiging alsook de integratie van de handelsvestigingsmachtiging in de stedenbouwkundige vergunning.

Het voorliggend decreet geeft vervolgens invulling aan de bepalingen inzake het vrijwillig afsluiten van een handelsvestigingsconvenant (titel 4), de handhaving van het handelsvestigingsbeleid (titel 5) en de monitoring (titel 6).

¹ Bestuursakkoord Vlaamse Regering, 'Daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden, voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving.'

² VR 2010 2307 DOC 0674BIS, startnota 'Winkelen in Vlaanderen'.

³ SARO 2010|13. Advies van 29 september 2010 over de startnota winkelen in Vlaanderen.

⁴ VR 2012 2112 DOC 1433-1, nota 'Winkelen in Vlaanderen 2.0'.

⁵ VR 2014 1402 DOC. 0183/1BIS, pag. 8: 'In het kader van het institutioneel akkoord voor de zesde staatshervorming wordt voorzien dat het vergunningenbeleid inzake handelsvestigingen en het Nationaal Sociaal Economisch Comité voor Distributie wordt overgedragen aan de gewesten.'

II. ALGEMENE BEOORDELING

4. De raad vindt het positief dat met voorliggend decreet de decretale basis wordt gevormd voor het voeren van een krachtig detailhandelsbeleid door het Vlaams Gewest in samenwerking met de gemeenten en provincies. Hierbij wordt de nadruk gelegd op het ontwikkelen van een ruimtelijk duurzaam en toegankelijk aanbod, het voeren van een kernversterkend beleid en het bewerkstellingen van duurzame mobiliteit.

Niettemin meent de raad dat voor een aantal aspecten het voorliggend decreet nog verder moet worden aangepast. In voorliggend advies dringt de raad aan op:

- Een verdere concretisering en duiding van de beoogde doelstellingen inzake het integraal handelsvestigingsbeleid (zie verder deel III).
- Het uitwerken van een visie inzake het handelsvestigingsbeleid zowel op Vlaams niveau als op lokaal niveau waarbij een maximale integratie wordt nagestreefd in de ruimtelijke structuurplannen (zie verder deel IV).
- Het duidelijker afbakenen van het toepassingsgebied van voorliggend decreet (zie verder deel V).
- Een duidelijker onderscheid tussen de inzet van stedenbouwkundige verordeningen en gemeentelijke of provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen met het oog op het realiseren van de doelstellingen van voorliggend decreet (zie deel VI).
- Het opleggen van specifieke voorwaarden/beperkingen aan het instrument van een kleinhandelsreglement (zie deel verder VII).
- Het verder uitwerken en concretiseren van de integratie van de handelsvestigingsmachtiging in de omgevingsvergunning (zie deel VIII).
- Het verder verduidelijken van de voorziene procedure voor de aanvraag van een eenvoudige handelsvestigingsmachtiging (zie deel verder IX).

Ten slotte formuleert de raad nog enkele bemerkingen bij de bepalingen inzake de handelsvestigingsconvenant, de handhaving en de monitoring (zie deel X, deel XI en deel XII). SARO ondersteunt verder de voorziene overgangsmaatregelen en vraagt aandacht voor de bestaande handelsvestigingen. Ten slotte benadrukt SARO het belang van het tijdig voorbereiden van de noodzakelijke besluiten van de Vlaamse Regering (zie deel XIII).

III. DOELSTELLINGEN

5. Het voorontwerp van decreet (artikel 7) legt volgende vier basisdoelstellingen vast voor het voeren van een integraal handelsvestigingsbeleid door het Vlaams Gewest in samenwerking met de provincies en gemeenten: 1° het creëren van een aanbod dat ruimtelijk duurzaam wordt ontwikkeld, 2° het waarborgen van een toegankelijk aanbod voor consumenten, 3° het waarborgen en versterken van de leefbaarheid in het stedelijke milieu, met inbegrip van het versterken van kernwinkelgebieden en het vermijden van handelslinten en 4° het bewerkstelligen van een duurzame mobiliteit.
6. De raad ondersteunt deze vier basisdoelstellingen. Het is positief dat deze doelstellingen een kernversterkend beleid inzake winkelen faciliteren en tegelijkertijd toelaten een beleid voor de perifere kleinhandelszaken te ontwikkelen.

De nota aan de Vlaamse Regering stelt terecht dat de afweging van de verschillende doelstellingen in interactie en vanuit een geïntegreerde benadering moet gebeuren. Hierbij moet de complementariteit tussen kern en periferie worden bewaakt: *'De zogenaamde 'perifere' ontwikkelingen van de handelsvestigingen, zowel in stedelijk gebied als in buitengebied, worden door deze doelstellingen niet uitgesloten. Stedelijke en perifere*

retailontwikkelingen kunnen complementair zijn, maar zijn dit niet altijd. Ruimtebehoevende handelsvestigingen blijven ook buiten de kernen mogelijk, doch nieuwe ontwikkelingen moeten afgetoetst worden met de vernoemde doelstellingen.'

De raad legt tevens de nadruk op de noodzakelijke afstemming van deze vier doelstellingen met de doelstelling inzake duurzame ruimtelijke ontwikkeling (cf. artikel 1.1.4 van de VCRO).

In dit kader vraagt de raad ook om aandacht te hebben voor de ruimtelijke verscheidenheid en het debat niet louter te focussen op de tegenstelling 'kernwinkelgebied' en 'handelslinten'. Behalve deze gebieden komen er immers nog heel wat andere winkelconcentraties voor waarvoor het de moeite waard is/nodig is een visie voor uit te werken.

7. De raad merkt op dat de doelstellingen veel ruimte laten voor interpretatie. Een verdere concretisering en verduidelijking van de doelstellingen is noodzakelijk. Dit moet de vergunningverlenende overheid een duidelijker kader bieden voor de beoordeling van machtigingen. Bovendien vermindert dit het risico op - met de Europese dienstenrichtlijn – strijdige machtigingsbeslissingen.

IV. VISIEVORMING

8. Het voorliggend decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering een Vlaams beleidskader voor het integraal handelsvestigingsbeleid kan vaststellen. De raad vindt het een gemiste kans dat de opmaak van een dergelijk kader niet verplicht wordt gemaakt. Een duidelijk en transparant beleidskader voor het integraal handelsvestigingsbeleid op Vlaams niveau is immers van cruciaal belang voor de lokale besturen. Het Vlaams beleidskader moet krijtlijnen uittekenen voor de gewenste afbakening van kleinhandelszones, kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden alsook voor de gewenste behandeling van machtigingsaanvragen.

Dit Vlaams beleidskader zal ook moeten ingaan op het gewenste beleid t.a.v. de bestaande handelslinten. Het voorliggend decreet besteedt hieraan veel te weinig aandacht. Het is voor de raad noodzakelijk dat deze problematiek in kaart wordt gebracht, dat een adequate visie op Vlaams niveau wordt uitgewerkt ten aanzien van de bestaande handelslinten en dat de nodige flankerende instrumenten worden uitgewerkt. Ook ten aanzien van de kernwinkelgebieden is verdere visievorming op Vlaams niveau noodzakelijk.⁶

Tenslotte dringt de raad aan op de integratie van het Vlaams beleidskader voor het integraal handelsvestigingsbeleid in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen of het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De raad vraagt om deze integratie in het voorliggend decreet in te schrijven.

9. Het voorliggend decreet bepaalt dat - complementair aan het Vlaams beleidskader inzake het handelsvestigingsbeleid - de gemeenten en provincies een lokale visie op het vlak van het integraal handelsvestigingsbeleid kunnen ontwikkelen (artikel 10). De opmaak van een lokale visie wordt evenwel niet verplicht. De raad ondersteunt het facultatief karakter maar benadrukt niettemin dat met voorliggend decreet de gemeenten en provincies over belangrijke instrumenten zullen beschikken om een krachtig beleid inzake kleinhandelsvestiging te voeren (o.a. kleinhandelsreglement, afbakening winkelgebieden). Het is aldus belangrijk dat deze instrumenten worden ingezet uitgaande van een lokale visie inzake het integraal handelsvestigingsbeleid.

De raad betreurt dat het voorliggend decreet enkel stelt dat de lokale visie op het vlak van integraal handelsvestigingsbeleid geïntegreerd *kan* worden in ruimtelijke structuurplannen (artikel 10). De raad vraagt om maximaal uit te gaan van een integratie van de lokale visies inzake het handelsvestigingsbeleid in de ruimtelijke structuurplannen. Het is immers een

⁶ De memorie van toelichting vermeldt dat ook de typevoorschriften voor de redactie van kleinhandelsreglementen in dit Vlaams beleidskader kunnen worden uitgewerkt.

belangrijk knelpunt dat de procedure voor opmaak van deze lokale visies niet voorziet in een participatietraject (o.a. openbaar onderzoek).⁷ Inspraak van de betrokkenen (vb. openbaar onderzoek, onafhankelijk advies, controle door hogere overheid) is daarentegen wel voorzien in de VCRO bij de procedure voor de opmaak van een gemeentelijk of ruimtelijk structuurplan. Naast deze garanties voor participatie vormt tevens de gewenste afstemming van de lokale visie inzake handelsvestigingsbeleid met andere ruimtelijke visies (o.a. inzake wonen, werken) een extra argument om een integratie in de ruimtelijke structuurplannen na te streven.

10. Naast het Vlaams Gewest en de gemeenten voorziet het voorliggend decreet (artikel 10) dat ook provincies een lokale visie op het vlak van het integraal handelsvestigingsbeleid kunnen ontwikkelen (artikel 10).

De raad benadrukt dat het voorliggend decreet onvoldoende duidelijkheid creëert over de rol en bevoegdheden van de provincies inzake het handelsvestigingsbeleid. Dit geldt onder meer voor de afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden door de provincies en gemeenten (zie verder paragraaf 17), alsook voor de opmaak van gemeentelijke of provinciale kleinhandelsreglementen (zie verder paragraaf 20). De raad vraagt om de rol en bevoegdheden van de provincies inzake het handelsvestigingsbeleid verder te verduidelijken.

De raad legt tevens de nadruk op de noodzakelijke subsidiariteit tussen de provinciale visies en de gemeentelijke visies inzake handelsvestigingsbeleid. Een gemeentelijke visie inzake handelsvestigingsbeleid mag niet in strijd zijn met een provinciale visie inzake handelsvestigingsbeleid.

Tenslotte merkt de raad op dat het voorliggend decreet (artikel 10) voorziet dat provincies een afsprakenprotocol kunnen afsluiten met gemeenten over een gemeenschappelijke grondslag voor de visieontwikkeling. De raad stelt zich vragen bij de noodzaak om deze passage op te nemen in het decreet aangezien dit sowieso mogelijk is. Indien geopteerd wordt om deze passage te behouden in het decreet, wijst de raad er op dat gemeenten ook onderling een protocol kunnen afsluiten. De raad stelt voor om artikel 10 als volgt aan te passen: *'Gemeenten, provincies en het gewest kunnen onderling een protocol afsluiten.'*

V. TOEPASSINGSGEBIED

11. Het voorontwerp van decreet bepaalt dat enkel een 'ontwerp van handelsvestiging' onderworpen is aan een machtigingsplicht. De definitie van 'ontwerp van handelsvestiging' is sterk gebaseerd op de huidige definitie in de wet.⁸ Met het oog op het duidelijk afbakenen van het toepassingsgebied van voorliggend decreet meent de raad dat sommige elementen van de definitie van een 'ontwerp van handelsvestiging' verdere verduidelijking behoeven.

Zo stelt de raad vast dat een belangrijke wijziging van de aard van de handelsactiviteit beschouwd wordt als een 'ontwerp van handelsvestiging'; een machtiging is aldus vereist. Het is positief dat in het voorliggend decreet een definitie is opgenomen van wat onder een belangrijke wijziging moet worden begrepen.⁹ Het is tevens positief dat hierbij afstemming is

⁷ De raad meent immers dat - niettegenstaande deze lokale visies op zich geen beoordelingsgrond kunnen vormen bij het toestaan of weigeren van een vergunning - de gemeenten er zich toch op zullen inspireren.

⁸ Voorontwerp van decreet, artikel 5: '8° ontwerp van handelsvestiging: a) de oprichting van een nieuw kleinhandelsbedrijf of handelsgeheel met een netto handelsoppervlakte van meer dan 400 m²; b) een uitbreiding van een kleinhandelsbedrijf of van een handelsgeheel, waarbij de netto handelsoppervlakte meer dan 400 m² zal bedragen; c) een volledige of gedeeltelijke functiewijziging van een bestaand gebouw waarbij de netto handelsoppervlakte meer dan 400 m² zal bedragen; d) een samenvoeging of opsplitsing van een of meer kleinhandelsbedrijven of van een handelsgeheel, waarbij minstens een van de kleinhandelsbedrijven een netto handelsoppervlakte heeft van meer dan 400 m², e) een belangrijke wijziging van de aard van de handelsactiviteit in een gebouw met een netto handelsoppervlakte van meer dan 400 m².'

⁹ Voorontwerp van decreet, artikel 5: '2°: een belangrijke wijziging van de aard van de handelsactiviteit en wijziging waarbij een van de volgende activiteiten verdwijnt, wordt opgestart of verschuift van de ene naar de andere categorie: a) verkoop van voeding, b) verkoop van goederen voor persoonsuitrusting, c) verkoop van andere producten en diensten.'

nagestreefd met het regime van vergunningsplichtige functiewijzigingen in het kader van de VCRO (artikel 4.2.1.6°) en dat deze keuze ook aansluit bij recente rechtspraak. De raad meent niettemin dat het niet de bedoeling kan zijn dat elke kleinere wijziging aan de verhouding tussen de verschillende categorieën aanleiding geeft tot een machtigingsplicht. De raad vraagt om de definitie aldus verder te specificeren (onder meer aan de hand van kengetallen, drempels). Veel bestaande winkels hebben momenteel een assortiment dat is opgebouwd uit twee of drie van deze categorieën.

SARO stelt bovendien vast dat de definitie van 'ontwerp van handelsvestiging' bepaalt dat ook stopzettingen ('*activiteit verdwijnt*') aan een machtiging onderworpen worden. Het is voor de raad niet duidelijk waarom hiervoor geopteerd wordt. De raad vraagt om deze optie verder te motiveren en te onderbouwen.

Ten slotte vraagt de raad aandacht voor de nieuwe ontwikkelingen inzake de e-commerce en de hiermee samenhangende fysieke afhaalpunten.

12. Naast de definitie van 'ontwerp van handelsvestiging' voert het voorliggend decreet ook een definitie in van 'kleinhandelsbedrijf' en van 'handelsgeheel'. De verhouding tussen deze drie begrippen is niet altijd duidelijk. Het is bijvoorbeeld onduidelijk wanneer sprake is van een handelszaak (als exploitatie) of van een handelspand (als gebouw). Dit is nochtans van belang voor: (a) het houderschap van de vergunning of de machtiging, (b) het aangrijpingspunt van de voorschriften uit het kleinhandelsreglement en (c) de overdrachtsregeling van de verplichtingen uit het handelsvestigingsconvenant. De raad vraagt om dit verder te verduidelijken.

13. Niettegenstaande het voorontwerp van decreet voorziet dat enkel een 'ontwerp van handelsvestiging' onderworpen is aan een machtigingsplicht mag de impact van voorliggend decreet op de bestaande handelsvestigingen niet onderschat worden. De voorgestelde doelstellingen inzake het integraal handelsvestigingsbeleid zullen immers op termijn leiden tot een heroriëntering van het handelsvestigingsbeleid (zie deel III van dit advies). Ook de afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden kan er toe leiden dat bestaande handelsvestigingen niet beantwoorden aan de vooropgestelde voorwaarden (zie deel VI).

De raad vindt het positief dat voorliggend decreet voorziet in een overgangsregeling voor de bestaande bedrijven (zie paragraaf 35) maar benadrukt niettemin dat de impact van voorliggend decreet op de bestaande handelsvestigingen in de memorie van toelichting onvoldoende onderzocht en toegelicht wordt. De raad vraagt om dit alsnog te verduidelijken. Samenhangend wijst de raad op de nood aan een flankerend beleid en de concrete uitwerking van flankerende maatregelen.

VI. AFBAKENING KERNWINKELGEBIEDEN EN WINKELARME GEBIEDEN

14. De raad ondersteunt de mogelijke afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden met het oog op de versterking van de leefbaarheid en de aantrekkingskracht van steden en dorpskernen (artikel 16). Met de afbakening van deze specifieke gebieden voert het voorliggend decreet een krachtig nieuw instrument in voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van het handelsvestigingsbeleid. De afbakening van deze gebieden zal bovendien duidelijkheid creëren over welke gebieden potentieel nog in aanmerking zullen komen om een handelszaak in te vestigen en in welke gebieden dit niet meer kan.
15. De raad wijst op de impact van de afbakening van deze gebieden op de bestaande bedrijven. Zoals reeds eerder gesteld in dit advies (zie o.a. paragraaf 13) vraagt de raad om deze impact duidelijker in kaart te brengen. In winkelarme gebieden zullen immers via de stedenbouwkundige voorschriften of via het kleinhandelsreglement beperkingen kunnen worden opgelegd aan de handelsactiviteiten. Eigenaars van bestaande handelsvestigingen zullen eventueel geen vergunning meer krijgen voor het verbouwen, herbouwen, uitbreiden of

aanpassen van hun handelspand (vb. regeling voor zonevreemde gebouwen). Ook kan de wijziging van functie van bepaalde gebouwen naar handelsvestiging worden verboden.

Het voorliggend decreet voorziet niet in een flankerend beleid t.a.v. de mogelijke beperkingen voor de bestaande handelsvestigingen. Dit is een belangrijke tekortkoming van voorliggend decreet. De raad wees reeds eerder op de noodzaak van het uitwerken van een volwaardig flankerend beleid.

16. De raad heeft heel wat bedenkingen bij de bepaling in het voorliggend decreet (artikel 16) dat voorziet dat kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden kunnen worden afgebakend via ruimtelijke uitvoeringsplannen en via gemeentelijke en provinciale stedenbouwkundige verordeningen.

De raad benadrukt allereerst dat beide ruimtelijke instrumenten - een stedenbouwkundige verordening en een ruimtelijk uitvoeringsplan - niet zomaar inwisselbaar zijn en hun eigen specifieke invulling krijgen in de VCRO.

Artikel 2.3.1 van de VCRO legt het toepassingsgebied vast van de stedenbouwkundige verordening. Met de recente wijziging aan de VCRO werd de mogelijkheid ingevoerd om een stedenbouwkundige verordening op te maken met het oog op de versterking van de leefbaarheid en de aantrekkingskracht van steden en dorpskernen.¹⁰ Tevens is hierbij opgenomen dat de stedenbouwkundige verordeningen *'normen kunnen bevatten betreffende de oppervlakte van functies en de afmetingen van gebouwen en constructies'*.

Een stedenbouwkundige verordening kan aldus als instrument gebruikt worden om de doelstellingen inzake het integraal handelsvestigingsbeleid te realiseren. De raad wenst evenwel te benadrukken dat - naar aanleiding van het advies van SARO van 28 augustus 2013 - in het Vlaams Parlement werd gewezen op de gevaren van een te vergaande verruiming van het instrument van stedenbouwkundige verordening: *'...Wanneer deze onderwerpen bovendien gebiedsgericht worden gedifferentieerd in functie van mogelijke afmetingen, oppervlakte en dergelijke, komt men met het instrument stedenbouwkundige verordening op het terrein van de ruimtelijke uitvoeringsplannen en dreigt de grens tussen wat met een RUP moet worden geregeld en wat kan worden geregeld in een stedenbouwkundige verordening te vervagen. Bij de totstandkoming van de VCRO werd er reeds op gewezen dat dergelijke substantiële ordeningsmaatregelen thuishoren in een RUP (Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/3, p. 14). De procedure van totstandkoming van een RUP biedt immers meer garanties inzake rechtsbescherming, onder meer omwille van de noodzaak van een openbaar onderzoek. De SARO wijst terecht op het gebrek aan enige vorm van inspraak bij het tot stand komen van een verordening.'*^{11 12}

De VCRO (artikel 2.2.1) specificeert verder dat een ruimtelijk uitvoeringsplan in principe een uitvoering is van een ruimtelijk structuurplan. In een RUP wordt een lange termijnvisie inzake de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen uitgewerkt. In het RUP kunnen vervolgens specifieke bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften worden vastgelegd ter uitvoering van deze visie. De opmaak van een RUP impliceert een uitgebreide inspraak- en adviesprocedure, zoals vastgelegd in de VCRO. De raad pleit in deze context er dan ook voor dat 'substantiële ordeningsmaatregelen' gebeuren via een RUP. Indien dit uitgangspunt niet bewaakt wordt creëer je immers de mogelijkheid dat de bestemming/rechtszekerheid - die met een RUP vastgelegd werd en op basis waarvan de publieke en private actoren specifieke investeringen kunnen verrichten – ondergraven wordt door een stedenbouwkundige verordening waarbij de toegelaten functies worden uitgesloten of aanzienlijk beperkt (zonder openbaar onderzoek). De

¹⁰ Zie onder meer: Voorontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van de VCRO. VR 2013 1907 DOC.0887.

¹¹ SARO 2013|023. Advies van 28 augustus 2013 over het voorontwerp decreet wijzigingen VCRO. Ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van de VCRO.VR 2013 2012 DOC.1574.

¹² Vlaams Parlement. Stuk 2371 (2013-2014) – Nr. 3 ingediend op 12 maart 2014 (2013-2014).

raad merkt tevens op dat de VCRO voorziet in een aankoopplicht door de Vlaamse overheid als gevolg van ernstige waardevermindering of ernstige aantasting van de leefbaarheid van de bestaande bedrijfsvoering in het kader van de opmaak van een RUP. De VCRO voorziet een dergelijke aankoopplicht niet in het geval van een stedenbouwkundige verordening.

17. Het voorliggend decreet voorziet dat naast gemeenten ook provincies kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden kan afbakenen (via een RUP of een stedenbouwkundige verordening).

Terwijl het decreet er nog van uitgaat dat de gemeenten en de provincies een gelijkaardige rol kunnen vervullen in de afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden; wordt in de memorie van toelichting de beoogde rol van de provincies duidelijk beperkt. De memorie van toelichting stelt dat het de bedoeling is dat provincies voornamelijk winkelarme gebieden zullen kunnen aanduiden (in complementariteit met de uitvoering van kleinhandelsbeleid van hun provinciaal ruimtelijk structuurplan). Verderop stelt de memorie van toelichting: *'Zo kan de provincie de groei van handel buiten de 'selecties van kleinhandel buiten de stedelijke gebieden' tegengaan. Het is aangewezen dat de provincies zich terughoudend opstellen en enkel ageren indien blijkt dat (sommige) gemeenten niet aan de verleiding kunnen weerstaan om nieuwe perifere handelsvestigingen en handelsgehelen aan te trekken die een ontwrichtend effect kunnen hebben op de leefbaarheid van de steden. Een en ander vloeit voort uit het subsidiariteitsbeginsel, zoals onder meer neergelegd in het Europees Handvest inzake lokale autonomie.'*¹³

De beoogde rol van de provincies inzake de afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden is dus veeleer beperkt en zou vooral liggen in de afbakening van winkelarme gebieden. Volgens de memorie van toelichting zouden provincies pas in actie moeten treden om niet gewenste gemeentelijke initiatieven te *corrigeren*. De raad vraagt om de taak van de provincies inzake de afbakening van winkelgebieden in het decreet duidelijker te specificeren en hierbij maximaal aan te sluiten bij de subsidiariteit zoals vastgelegd in het ruimtelijk beleid.¹⁴ Op basis van de goedgekeurde provinciale ruimtelijke structuurplannen zijn de provincies in ruimtelijke planningsprocessen bevoegd voor 'alle' bovenlokale handelsvestigingen. Subsidiariteit in het ruimtelijk beleid houdt in dat elke bevoegde overheid (Vlaams, provinciaal of gemeentelijk) zich bezighoudt met de materies die zij op haar niveau kan regelen. Beslissingen moeten genomen worden op het meest geschikte niveau.

Bovendien bepaalt de VCRO dat de voorschriften van de provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen niet kunnen afwijken van de voorschriften van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. De voorschriften van de gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen kunnen niet afwijken van de voorschriften van de provinciale en de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

VII. KLEINHANDELSREGLEMENT

18. Naast de afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden voorziet het voorliggend decreet dat gemeentelijke en provinciale kleinhandelsreglementen voorwaarden kunnen opleggen met het oog op de realisatie van de doelstellingen van het integraal handelsvestigingsbeleid. Een kleinhandelsreglement kan beperkingen opleggen ten aanzien van de aard van de handelsactiviteit, de opsplitsing of samenvoeging van kleinhandelsbedrijven, de minimale en maximale netto handelsoppervlakten of de parkeerratio's voor kleinhandelsbedrijven. Daarnaast bepaalt het voorliggend decreet dat deze gemeentelijke en provinciale kleinhandelsreglementen dezelfde rechtskracht en bindende waarde hebben als een

¹³ Memorie van Toelichting. VR 2014 1402 DOC.0183/3: pag. 26.

¹⁴ Provincies kunnen kleinstedelijke gebieden afbakenen via provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen. De provincies ondersteunen via hun ruimtelijk beleid de selectie van kernen in het buitengebied.

stedenbouwkundige verordening (artikel 18-20). Ze kunnen tot gevolg hebben dat handelsvestigingsmachtigingen moeten worden geweigerd voor plaatsen waar in principe - krachtens de ruimtelijke ordeningsvoorschriften – handelsvestigingen wel vergunbaar zijn.

19. De raad vindt het positief dat met het instrument van kleinhandelsreglement gemeenten en provincies invulling kunnen geven aan een doordacht integraal handelsvestigingsbeleid. De raad meent evenwel dat het voorliggend decreet de impact van een kleinhandelsreglement veel te vergaand uittekent. De raad dringt er op aan om volgende voorwaarden/beperkingen te koppelen aan het instrument van een kleinhandelsreglement:

- a. Ten eerste benadrukt de raad dat - zoals ook terecht wordt aangehaald in de nota aan de Vlaamse Regering - bij de opmaak van kleinhandelsreglementen steeds de impact op de vier doelstellingen van het integraal handelsvestigingsbeleid moet worden onderzocht. De raad wees reeds eerder in dit advies op het belang van het uitwerken van een lokale visie inzake het handelsvestigingsbeleid (cf. paragraaf 9 van dit advies).¹⁵
- b. Ten tweede heeft de raad bedenkingen bij de bepaling in voorliggend decreet dat stelt dat *gemeentelijke en provinciale kleinhandelsreglementen dezelfde rechtskracht en bindende waarde hebben als een stedenbouwkundige verordening*. De raad verwijst naar zijn eerdere bemerkingsen ten aanzien van een stedenbouwkundige verordening en RUP (zie paragraaf 16). In deze context vraagt de raad dan ook om de mogelijkheid te nuanceren dat een kleinhandelsreglement de stedenbouwkundige voorschriften zou kunnen *'aanvullen en voorwaarden en beperkingen kunnen invoeren waarin de stedenbouwkundige voorschriften niet voorzien'*. Dit om te vermijden dat functies of specifieke handelsvestigingen die toegestaan zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan alsnog onmogelijk zouden worden gemaakt door middel van het kleinhandelsreglement. De raad is tevens van mening dat het onderscheid tussen (gemeentelijke) reglementen en (gemeentelijke) stedenbouwkundige verordeningen nog verduidelijkt zou moeten worden in de Memorie van Toelichting.
- c. Ten derde vraagt de raad om de toepassing van het kleinhandelsreglement duidelijker te koppelen aan specifieke ruimtelijke gebieden (zoals kernwinkelgebieden, winkelarme gebieden). Het voorliggend decreet voorziet nu dat een kleinhandelsreglement generiek of gebiedsspecifiek kan zijn. De memorie van toelichting verwijst hieromtrent naar een kernwinkelgebied of winkelarm gebied maar verruimt dit verder tot *'een bestaande administratieve begrenzing'* of *'een planologische bestemming'*.
- d. Ten slotte wijst de raad op de noodzakelijke afstemming met de Europese Dienstenrichtlijn. Vooral het feit dat het kleinhandelsreglement *'de aard van de handelsactiviteit'* zou kunnen beperken vraagt de nodige voorzichtigheid. De Europese Dienstenrichtlijn verbiedt immers iedere beperking van de toegang tot de dienstenmarkt op grond van economische criteria. Voorzichtigheid is aldus noodzakelijk omdat gemeenten - via assortiments- en oppervlaktebeperkingen - rechtstreeks zouden kunnen ingrijpen op de interne bedrijfsvoering van handelaars. Het RIA wijst tevens op *'het gevaar van toenemende leegstand bij te strakke assortimentsregeling en bijvoorbeeld wijziging van eigenaar van winkel: hergebruiksmogelijkheden wordt geremd'*.

20. Het voorliggend decreet (artikel 20, paragraaf 2) bepaalt dat de voorschriften van provinciale kleinhandelsreglementen steeds voorrang krijgen op de ermee strijdige voorschriften van de gemeentelijke kleinhandelsreglementen. De memorie van toelichting verwijst naar de *'hiërarchie der rechtsnormen'*.

De raad kan deze bepaling ten volle ondersteunen. Reeds eerder in dit advies wees de raad op de noodzakelijke subsidiariteit (zie o.a. paragraaf 10 en paragraaf 17).

De raad wenst aanvullend te wijzen op volgende lacune. Het voorliggend decreet maakt het

¹⁵ Memorie van Toelichting, pag. 22 *'In het Vlaams beleidskader IHB kunnen ook niet normatieve typevoorschriften worden opgenomen voor de redactie van kleinhandelsreglementen.'*

mogelijk dat een gemeentelijk kleinhandelsreglement de vestiging van bepaalde handelsvestigingen uitsluit (bv. op basis van assortimentsbepaling). De gemeenteraad zou aldus met een eenvoudige beslissing kunnen ingrijpen in provinciale RUP's inzake de vestiging van kleinhandelszaken en de voorwaarden zodanig vastleggen dat (bepaalde) kleinhandel onmogelijk wordt.

Dit toont aan dat het niet alleen noodzakelijk is om duidelijk te stellen dat gemeentelijke handelsvestigingsreglementen niet strijdig mogen zijn met provinciale kleinhandelsreglementen; maar bovendien dat gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen inzake kleinhandel niet mogen afwijken van de voorschriften van de provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen.

21. Het voorliggend decreet bepaalt verder dat in een gemeentelijk kleinhandelsreglement voorwaarden kunnen worden opgenomen met betrekking tot het bereiken van synergiën tussen gemeentelijke centra en kleinhandelsbedrijven buiten de kernwinkelgebieden (artikel 18). Het is voor de raad niet duidelijk waarom dit ook niet voorzien wordt voor de provinciale kleinhandelsreglementen.

VIII. INTEGRATIE HANDELSVESTIGINGSMACHTIGING IN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

22. Het voorliggend decreet zet sterk in op de integratie van de handelsvestigingsmachtiging in de stedenbouwkundige vergunning. De integratie van de handelsvestigingsmachtiging in de omgevingsvergunning (die voorziet in de integratie van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning) komt niet aan bod. De raad acht het opportuun om de integratie-oefening rechtstreeks te koppelen aan de omgevingsvergunning en niet aan de stedenbouwkundige vergunning.

SARO meent dat op die manier echt werk wordt gemaakt van vereenvoudiging (minder procedures). De integratie van de milieu-, handels- en stedenbouwkundige vergunningen moet leiden tot minder administratieve lasten voor handelaars en tot kortere procedures. In plaats van drie vergunningsprocedures (stedenbouwkundig, milieu en socio-economisch), zal de aanvraag nu slechts één procedure doorlopen.

23. De raad wijst er op dat de voorgestelde integratie van de handelsvestigingsmachtiging in de stedenbouwkundige vergunning enkele negatieve gevolgen heeft:
 - a. De beslissingstermijn voor een handelsvestigingsmachtiging wordt gevoelig langer en zal oplopen van 55 of 75 kalenderdagen tot 105 kalenderdagen (30 dagen ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek, 75 dagen beslissingstermijn).
 - b. Bij het verstrijken van de beslissingstermijn is er nu sprake van een stilzwijgende vergunning, terwijl de nieuwe regeling voorziet in een stilzwijgende weigering. Handelaars kunnen hierdoor slachtoffer zijn van gemeentebesturen die niet voldoende uitgerust zijn om tijdig een beslissing te nemen.
 - c. De beroepsmogelijkheden worden sterk uitgebreid (zie verder paragraaf 25).
 - d. De aanvraag van een handelsvestigingsmachtiging vraagt nu een beperkte voorinvestering (geen vereiste van technische plannen en gegevens). Op een vrij snelle wijze kan aldus inzicht ontstaan in hoeverre een project door omwonenden, bestaande handelaars en de lokale overheden gedragen wordt. Door de integratie van de machtiging in de stedenbouwkundige vergunning gaat deze functie van 'graadmeter' verloren.
24. Volgens het voorliggend decreet wordt het beoordelingskader voor het verlenen van een handelsvestigingsmachtiging gevormd door 1° de geldende stedenbouwkundige voorschriften, 2° de provinciale en gemeentelijke kleinhandelsreglementen; 3° de doelstellingen van het integraal handelsvestigingsbeleid, 4° de in de omgeving bestaande toestand en 5° de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen.

De raad benadrukt dat sommige van deze beoordelingscriteria zeer vaag zijn en veel ruimte laten voor interpretatie. Zo drong de raad reeds eerder in dit advies aan op de verdere concretisering van de doelstellingen van het integraal handelsvestigingsbeleid (cf. deel III).

De raad heeft bovendien heel wat bedenkingen bij het feit dat 'de beleidsmatige gewenste ontwikkelingen' en 'de provinciale en gemeentelijke kleinhandelsreglementen' mede de beoordelingsgrond zullen vormen voor de vergunningsaanvragen. De raad verwijst naar zijn eerdere bemerkingen ten aanzien van de lokale visie inzake handelsvestigingsbeleid (zie paragraaf 9) en de kleinhandelsreglementen (zie paragraaf 19).

De raad dringt er op aan om het beoordelingskader voor de machtigingen te herformuleren in duidelijke en concrete toetsingscriteria.

25. De raad merkt op dat de beroepsmogelijkheden sterk worden uitgebreid ten opzichte van de huidige regeling. Naast de aanvrager kunnen nu ook het agentschap Ondernemen en 'elke natuurlijke persoon of rechtspersoon alsook elke vereniging, organisatie of groep met rechtspersoonlijkheid die gevolgen ondervindt of waarschijnlijk ondervindt van of belanghebbende is bij de besluitvorming over de machtiging waarbij niet-gouvernementele organisaties die zich voor milieubescherming inzetten geacht worden belanghebbende te zijn' beroep aantekenen.

De raad verduidelijkt dat ook de stedenbouwkundige vergunning voorziet in deze ruime beroepsmogelijkheden. De raad merkt op dat door de voorziene integratie; een afzonderlijk beroep tegen uitsluitend de handelsvestigingsmachtiging niet meer mogelijk is. De aanvrager zal verplicht zijn de volledige stedenbouwkundige vergunning in beroep aan te vechten.

Ook de beroepstermijnen (zowel indiening als behandeling) worden langer. Het zal dus in de toekomst langer duren vooraleer een aanvrager duidelijkheid heeft over de haalbaarheid en vergunbaarheid van zijn project.

Tevens merkt de raad op dat het momenteel nog onduidelijk is voor welke projecten de Vlaamse Regering bevoegd zal zijn in de context van de omgevingsvergunning. In voorkomend geval zou dit kunnen betekenen dat er geen volwaardig administratief beroep meer mogelijk is, terwijl dit wel mogelijk is voor een eenvoudige handelsvestigingsmachtiging. De vraag rijst of dergelijk gebrek aan administratief beroep kan verantwoord worden in het licht van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

De raad merkt tevens op dat - bij gebrek aan enige decretale regeling ter zake - de Raad van State finaal bevoegd is als administratief rechtscollege voor het beslechten van geschillen m.b.t. eenvoudige handelsvestigingsmachtigingen, terwijl de Raad voor Vergunningsbetwistingen in principe finaal bevoegd zal zijn voor de beslechting van handelsvestigingsmachtigingen die geïntegreerd zijn in de stedenbouwkundige vergunning. De raad wijst op de onduidelijkheden die hieruit ontstaan en vraagt om meer uniformiteit inzake de behandeling van beroepsprocedures.

De raad heeft ook vragen bij de introductie van een 'bindend' advies. Het voorliggend decreet bepaalt dat elke beroepsinstantie verplicht advies inwint van de Vlaamse Regering indien het beroep betrekking heeft op het advies van het agentschap Ondernemen. Artikel 34 bepaalt dat in uitzonderlijke gevallen de Vlaamse Regering in haar advies op gemotiveerde wijze kan bepalen dat het advies bindend is voor het beroepsorgaan.

26. De raad vraagt ten slotte om volgende onduidelijkheden in het voorliggend decreet verder te verduidelijken.

Zo vermeldt het voorliggend decreet niets over de duur van de handelsvestigingsmachtiging. Indien het de bedoeling is om geen geldigheidsduur te koppelen aan de machtiging dan moet dit als dusdanig ook opgenomen worden in het voorliggend decreet. De raad wijst op het knelpunt inzake tijdelijke handelsvestigingen.

De nieuwe regelgeving verschaft geen duidelijkheid over wie de titularis is van de machtiging. Het is onduidelijk wie de machtiging, respectievelijk de stedenbouwkundige vergunning, moet aanvragen en houden. De bouwheer en de eigenaar van een handelspand zullen vaak niet de exploitant van de handelszaak zijn. De raad vraagt om dit te verder te verduidelijken en eenduidig vast te leggen.

Het is verder onduidelijk in hoeverre bij de ontwikkeling van een nieuw handelspand reeds een handelsvestigingsmachtiging moet worden aangevraagd indien het nog niet vast staat welk soort handelszaak (concept en assortiment) in het pand zal worden uitgebaat. De raad benadrukt dat er maximaal moet van worden uitgegaan dat onlosmakelijk verbonden toestemmingen in één aanvraag worden aangevraagd (cf. omgevingsvergunning). In specifieke gevallen (cf. supra) kan het evenwel wenselijk zijn om eerst een stedenbouwkundige vergunning en later pas een handelsvestigingsmachtiging aan te vragen. Indien het handelsproject nog niet gekend is, is het immers voor de bevoegde ambtenaar zeer moeilijk om het project te toetsen aan de vier doelstellingen. Bovendien zou de overheid in deze gevallen de toestemming geven aan een nog niet duidelijk vastgelegde handelsvestiging, die dan achteraf het gewenste handelsvestigingsbeleid (vb. in de kernwinkelgebieden of de winkelarme gebieden) zou kunnen ondermijnen.

IX. EENVOUDIGE HANDELSMACHTING

27. Naast de voorziene integratie van de handelsvestigingsmachtiging in de stedenbouwkundige vergunning (zie hoofdstuk VIII) voorziet het voorliggend decreet ook in een procedure voor de eenvoudige handelsvestigingsmachtiging. Deze procedure voor de aanvraag van een eenvoudige handelsvestigingsmachtiging sluit maximaal aan bij de bestaande procedure van de socio-economische vergunning. Volgens de memorie van toelichting (pag. 30) geldt deze procedure in de zeer zeldzame gevallen waarin enkel een machtiging nodig is en geen stedenbouwkundige vergunning (vb. louter wijziging van het assortiment).

De raad verwijst naar zijn eerder pleidooi om een maximale integratie van de machtiging in de omgevingsvergunning na te streven (zie par. 22).

SARO merkt verder op dat met de voorziene regeling de beslissingstermijn toeneemt tot 105 dagen terwijl de huidige termijn 50 dagen is (binnen de IKEA-wet) en 90 dagen (voor dossiers met een netto handelsoppervlakte van meer dan 1.000 m³). Voor de raad is het onduidelijk waarom de termijn voor het verlenen van een eenvoudige handelsvestigingsmachtiging meer dan verdubbeld wordt door de regionalisering van de wetgeving.

Bovendien voorziet het voorliggend decreet dat een gebrek aan beslissing inhoudt dat de vergunning wordt afgewezen. De raad benadrukt dat de huidige wet uitgaat van een stilzwijgende goedkeuring. De raad vraagt aldus om deze bepaling in heroverweging te nemen al dan niet na grensoverschrijdend en/of rechtsvergelijkend onderzoek.

En ten slotte vraagt de raad om te verduidelijken in hoeverre in de gevallen - dat noch een stedenbouwkundige vergunning noch een milieuvergunning vereist is - nog een MER-screening moet worden doorgevoerd.

28. Het voorliggend decreet voorziet in een administratieve beroepsprocedure voor de eenvoudige handelsvestigingsmachtiging (artikel 31). Een beroep kan worden ingesteld bij de Vlaamse Regering door elke natuurlijke persoon of rechtspersoon. Dit is verrassend aangezien er in eerste aanleg geen openbaar onderzoek voorzien wordt. Hierdoor worden eventuele klachtenodeloos uitgesteld tot in de fase van het beroep. Een alternatief systeem zou erin kunnen bestaan dat er een openbaar onderzoek wordt ingesteld in eerste aanleg en dat het beroep enkel toegelaten is voor belanghebbenden die een ontvankelijk bezwaar hebben ingediend tijdens het openbaar onderzoek.

De termijn wordt aanzienlijk verlengd (in vergelijking tot de huidige principiële termijn van 40 dagen), temeer daar wordt vastgehouden aan het principe van een opschortend beroep. De raad stelt voor dat het beroep slechts opschortend werkt indien het beroep wordt ingediend door de leidend ambtenaar van het agentschap Ondernemen.

En tenslotte merkt de raad op dat de administratieve beroepsprocedure kan worden ingesteld bij de Vlaamse Regering. De raad benadrukt dat dit niet consequent is met de omgevingsvergunning waar de administratieve beroepsprocedure voorzien is bij de deputatie.

X. HANDELSVESTIGINGSCONVENANTEN

29. Via een handelsvestigingsconvenant kunnen één of meer gemeenten en ontwikkelaars of exploitanten van handelsvestigingen afspraken maken inzake 1° een rationeel aanbodlocatiebeleid, 2° gezamenlijke initiatieven en bekostiging ervan, 3° participatie aan het kernversterkend beleid en 4° inspanningsverbintenissen van gemeenten om een stabiel lokaal handelsvestigingsbeleid te faciliteren (artikel 35). Dit gebeurt op vrijwillige basis.

De memorie van toelichting stelt terecht dat een handelsvestigingsconvenant een overeenkomst is naar burgerlijk recht waarin redelijke en billijke afspraken kunnen worden gemaakt. Het kan niet de bedoeling zijn dat overheidstaken worden afgewenteld op de handelaars (vb. aanleg en onderhoud van straten en straatmeubilair). Bij de beoordeling van de evenredigheid moet rekening worden gehouden met de last die de ontwikkeling voor de gemeente meebrengt.

De raad merkt op dat het voorliggend decreet geen verdere omkadering voor dit nieuwe instrument uitwerkt. Niettemin zijn er nog tal van vragen ten aanzien van de draagwijdte van dergelijke convenanten. Ook moet duidelijk gewaarborgd worden dat in de handelsvestigingsconvenant geen verplichtingen worden opgenomen die strijdig zijn met de Europese Dienstenrichtlijn. Tevens vraagt de raad verduidelijking van de verhouding/combinatie van het systeem van handelsvestigingsconvenanten en het systeem van stedenbouwkundige lasten. De effectieve stedenbouwkundige lasten moeten gekoppeld worden aan de stedenbouwkundige vergunning.

Verder verdient het wettelijk kettingsbeding voldoende aandacht. Bij overname van een winkel moeten de engagementen duidelijk zijn voor de nieuwe winkeluitbater.

XI. HANDHAVING

30. Het voorliggend decreet voorziet dat de Vlaamse Regering personeelsleden van het agentschap Ondernemen zal aanwijzen als toezichthouder op de naleving van de machtigingsplicht voor ontwerpen van handelsvestigingen en van de voorwaarden van de verstrekte machtigingen. De raad merkt op dat hiertoe 1 VTE is voorzien. De raad wijst op de noodzakelijke afstemming met de handhaving inzake de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning. Dit moet verder verduidelijkt worden. Ook de rol van de lokale politie vraagt verdere toelichting.

31. Het voorliggend decreet voorziet voor het miskennen van de machtigingsplicht of voor het handelen in strijd met de voorwaarden die gesteld zijn bij de handelsvestigingsmachtiging, een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en/of een geldboete van 26 tot 2.000 euro.

De raad merkt op dat er geen gepaste verantwoording is gegeven waarom de straffen zo gevoelig zijn verstrengd (vb. de gevangenisstraf die momenteel maximaal 1 jaar bedraagt wordt verhoogd naar 5 jaar).

XII. MONITORING

32. Het voorliggend decreet bepaalt dat het agentschap Ondernemen in het kader van haar taakstelling een digitaal register aanlegt van kleinhandelszones, kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden, kleinhandelsreglementen, afgeleverde handelsvestigingsmachtigingen en handelsvestigingsconvenanten. Het decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de nadere regels omtrent de werking van deze registers vastlegt.

De raad merkt op dat deze digitale registers een handige informatiebron vormen en dringt er op aan dat deze registers gratis en op een praktische wijze toegankelijk worden gemaakt voor het brede publiek. Bovendien vraagt de raad om verder duidelijkheid te verschaffen over de gewenste monitoring van het gevoerde beleid. De registers kunnen hierbij een hulpmiddel zijn.

XIII. INWERKINGTREDING EN OVERGANGSREGELING

33. De bevoegdheid over de handelsvestigingen wordt per 1 juli 2014 een bevoegdheid van de gewesten.¹⁶ De Vlaamse Regering zal de datum van inwerkingtreding van voorliggend decreet nog bepalen (artikel 47). Bij de inwerkingtreding zal de wet van 13 augustus 2004 betreffende de vergunning van handelsvestigingen worden opgeheven. De toelichtingsnota verduidelijkt dat ondertussen de huidige wetgeving van kracht zal blijven. De toelichtingsnota stelt verder: *‘Een eventuele en gewenste betrokkenheid van de federale diensten zal gedurende deze tussenperiode deel uitmaken van de protocolovereenkomst die momenteel wordt voorbereid.’*

Een uitzondering hierop betreft de bepalingen inzake de oprichting en werking van het Comité voor Kleinhandel en de organisatie van het toezicht door het agentschap Ondernemen. In het kader van de overgangperiode zal - volgens de toelichtingsnota - het Nationaal Sociaal Economisch Comité voor de Distributie en het Interministerieel Comité voor de Distributie bij besluit van de Vlaamse Regering worden samengesteld. Ook de administratieve procedures zullen met een besluit van de Vlaamse Regering worden afgestemd op de gewestelijke bevoegdheid.

De raad ondersteunt de voorziene overgangsmaatregelen en vraagt maximaal aandacht voor het verzekeren van de continuïteit. SARO benadrukt het belang van het tijdig voorbereiden van de noodzakelijke besluiten van de Vlaamse Regering.

34. De raad vraagt ten slotte nog specifiek aandacht voor de bestaande handelsvestigingen. Het is positief dat het voorliggend decreet (artikelen 48-49) bepaalt dat alle vergunningen verleend onder de toepassing van de wet van 13 augustus 2004 worden beschouwd als een handelsvestigingsmachtiging overeenkomstig het voorliggend decreet. Alle aanvragen tot vergunning die voor de inwerkingtreding van voorliggend decreet worden ingediend, worden behandeld volgens de procedureregels van deze wet. Enkel ‘ontwerpen van handelsvestiging’ worden onderworpen aan een machtigingsplicht (zie deel V).

De raad vraagt om deze eerbiedigende werking uit te breiden naar alle handelsvestigingen die een definitieve stedenbouwkundige vergunning hebben bekomen of worden geacht die te hebben bekomen en die geen socio-economische vergunning dienden aan te vragen op basis van de wet van 29 juni 1975 op de handelsvestigingen. Dit is immers momenteel ook zo geregeld in deze wet.

¹⁶ VR 2014 1402 DOC 0183/1BIS: pag. 9.